

Project 'Riese'

Beschrijving

Recent bekeek ik op Netflix 2 seizoenen van de Poolse serie 'Signs'. Daarin is de zoektocht naar bepaalde overblijfselen uit de Tweede Wereldoorlog, behorende tot het Project Riese, een van de rode draden. Omdat de scènes in reële omgevingen werden opgenomen, rees bij mij het vermoeden dat het geen verzinsel van de schrijvers was. In dit bericht doe ik verslag naar mijn zoektocht naar de achtergronden van het Project Riese.

Geheime tunnels

Riese is een **enorm complex van door mensen gemaakte ondergrondse tunnels, mijngangen en zelfs hallen**, die samen een gecombineerd geheel vormen. Deze ondergrondse stad heeft jarenlang een grote controverse veroorzaakt bij zowel de lokale bevolking als bij de historici.

De ingang naar een deel van de ondergrondse tunnels is tot nu toe niet gevonden. Het Uilengebergte, dat toen in Duitsland lag, was een uitstekende schuilplaats tegen de geallieerden. Volgens historici zou het complex kunnen dienen als Hitler's veiligste en modernste schuilplaats in geval van bombardementen zou het intact blijven. Er wordt ook gezegd dat de enorme hallen, waarvan het doel nog steeds onbekend is, als geheime wapenfabrieken hadden kunnen dienen. Het doel van deze mysterieuze gangen, verantwoordelijk voor tienduizenden gedode gevangenen, zal waarschijnlijk nooit duidelijk worden. Na nieuws over naderende Russische troepen, hebben de Duitsers de meeste gevangenen in paniek gedood en alle documentatie en plannen vernietigd.

Wapenindustrie

Het doel van het project blijft daardoor onduidelijk. Volgens sommige bronnen waren ze bedoeld als 'Führerhauptquartier'. Anderen houden het op een combinatie van hoofdkwartier en wapenindustrie voor V1- en V2-raketten, en de nabijgelegen uraniumertsafzettingen suggereren dat hier de wonder wapens van het Derde Rijk, namelijk kernwapens, gebouwd hadden kunnen worden.

Een V1 in de tunnels

Anti-zwaartekracht

In de Poolse serie dacht men dat er in de tunnels in het geheim gewerkt werd aan een anti-zwaartekracht vervoermiddel. En dat een deel van de verantwoordelijke technici door de Amerikaanse bevrijdingstroepen naar Amerika werden gebracht om daar (eveneens in het geheim) verder aan het project te werken. Met als gevolg de UFO crash in Roswell een paar jaar later.

Geschiedenis

Als gevolg van de toenemende geallieerde luchtaanvallen verplaatste nazi-Duitsland een groot deel van zijn strategische wapenproductie naar veiligere regio's, waaronder de provincie Neder-Silezië. Plannen om kritieke infrastructuur te beschermen omvatten ook de verplaatsing van de wapenfabrieken

naar ondergrondse bunkers en de bouw van schuilkelders voor overheidsfunctionarissen.

Industriegemeinschaft Schlesien

In september 1943 begonnen *minister van Bewapening en Oorlogsproductie Albert Speer* en het hogere management van *Organization Todt* gesprekken over Project Riese. Als gevolg hiervan werd de *Industriegemeinschaft Schlesien* opgericht om bouwwerkzaamheden uit te voeren. In november werden collectieve kampen (Gemeinschaftslager) opgericht voor dwangarbeiders, voornamelijk uit de Sovjet-Unie en Polen.

Er werd een netwerk van wegen, bruggen en smalspoorlijnen aangelegd om opgravingslocaties te verbinden met de nabijgelegen treinstations. Gevangenen waren bezig met het herladen van bouwmaterialen, het kappen van bomen, het graven van reservoirs en afwateringssloten. Er werden kleine dammen over de beken gebouwd om watervoorziening en riolering te creëren. Later werden de rotsen van de bergen opgeblazen met explosieven en de resulterende grotten werden versterkt met beton en staal. Voor dit doel werden mijnbouwspecialisten ingezet, voornamelijk Duitsers, Italianen, Oekraïners en Tsjechen, maar het gevaarlijkste en meest uitputtende werk werd gedaan door gevangenen.

Uilengebergte

De voortgang van het graven van tunnels verliep traag omdat de structuur van het Uilengebergte uit harde gneis¹ bestaat. De meeste vergelijkbare faciliteiten waren geboord in zachte zandsteen, maar hardere, stabielere rotsen boden het voordeel van totale bescherming tegen geallieerde luchtaanvallen en de mogelijkheid om 12 meter hoge ondergrondse hallen te bouwen met een volume van 6.000 m³.

Hoge ondergrondse tunnel in Complex Rzeczká

Eerste Tyfusepidemie

In december 1943 vond er onder de gevangenen een tyfusepidemie plaats. Ze werden vastgehouden in onhygiënische omstandigheden, uitgeput en uitgehongerd. Als gevolg hiervan vertraagde de bouw aanzienlijk. Er waren minstens vijf collectieve kampen betrokken. Een onbekend aantal dwangarbeiders en krijgsgevangenen werkten voor het project, sommigen tot het einde van de oorlog. Net zo min is duidelijk hoeveel gevangenen het leven lieten.

Auschwitz

In april 1944 besloot *Adolf Hitler*, ontevreden over de voortgang van het project, het toezicht op de bouw over te dragen aan de *Organisatie Todt* en gevangenen van concentratiekamp Auschwitz aan het werk te zetten. Ze werden ingezet in dertien Arbeitslager (AL). Het netwerk van deze kampen heet *Arbeitslager Riese* en maakte deel uit van het concentratiekamp *Gross-Rosen*.

Het bestuur van AL Riese en de kampcommandant, *SS-Hauptsturmführer Albert Litzke*, bevonden zich in *Albstegiersdorf*. Van december 1944 tot januari 1945 werden de gevangenen bewaakt door 853 SS-troepen.

Tweede Tyfusepidemie

Eind 1944 vond er opnieuw een tyfusepidemie plaats onder de gevangenen. Omdat de frontlinie van de oorlog naderde, begon de evacuatie van de kampen in februari 1945. Sommige gevangenen bleven achter, meestal ernstig ziek, totdat het Rode Leger in mei 1945 in het gebied arriveerde.

Project Riese werd in de beginfase van de bouw verlaten en er werd slechts 9 km (25.000 m², 100.000 m³) aan tunnels uitgegraven.

Goudtrein

Het gebied en de tunnels zijn ook bekend door een recente vondst: een Nazi goud trein. Dit is het moderne sprookje:

Walbrzych, Polen, 2015. *Andreas Richter* en *Piotr Koper* melden zich bij de Poolse lokale overheid met de mededeling dat de een grote ontdekking hebben gedaan. Een ontdekking die misschien de geschiedenisboekjes wel zal gaan halen. De Poolse ambtenaar luistert aandachtig naar hun verhaal, maar wel met enige scepsis. De mannen beweren namelijk de locatie te weten van een Duitse trein die aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in het gebied vermist raakte.

Een vergelijkbare treinâ?|

Vindersloon

De Poolse ambtenaar weet eerst niet goed wat hij ervan moet denken. Er zijn wel vaker schatzoekers geweest die beweerden een schat of zelfs een nazitrein te hebben gevonden, maar in alle gevallen was het loos alarm. De kans dat ook dit verhaal voortkomt uit de fantasie of de fles lijkt groot, zo moet de Poolse ambtenaar gedacht hebben. Toch zijn deze schatzoekers anders dan hun voorgangers. Ze weigeren de exacte locatie te onthullen, totdat er zekerheid is dat de Poolse overheid garant staat voor het wettelijk vastgelegde vindingsloon van tien procent vindingsloon. De juristen die de mannen hebben ingeschakeld, moeten ervoor zorgen dat alles zwart op wit staat. Als de legende klopt, dan zou er misschien tot 28 miljard euro in de trein kunnen liggen. De vindsters van de trein zouden dan dus recht hebben op 2,8 miljard euroâ?|..

Goudtreingekte

Na de bekendmaking loopt de goudtreingekte in snel tempo op. De beelden van een Ground Penetrating Radar (GPR), een radarapparaat waarmee de bodem gescand kan worden, lijken in eerste instantie weinig ruimte te laten voor twijfel. â??De trein is 100 meter lang en zwaar beveiligd. Dat hij gepantserd is, wijst op een bijzondere lading. We weten nog niet wat er precies in zit. Wellicht militair materiaal, maar het kan ook om juwelen, kunstwerken en archieven gaanâ?•, zegt de Poolse vice-minister van Cultuur *Piotr Zuchowski*.

Zijn bevestiging gaat als een schokgolf de wereld over. Overal is de goudtrein wereldnieuws en gelukszoekers vanuit de hele wereld trekken naar Walbrzych om te zoeken, bovenop het nieuws te zitten of alleen maar om 'erbij' te zijn.

Kasteel Fårstenstein

Wekenlang gaat men ervan uit dat de trein geparkeerd staat in een nog niet ontdekte tunnel dat onderdeel zou zijn van een gigantisch bouwproject van de nazis: Projekt Riese.

Naast de tunnelcomplexen is er nog *kasteel Książ*, dat vroeger *Fårstenstein* heette. Het kasteel, dat in *Walbrzych* ligt, was oorspronkelijk in handen van de familie *Hochberg*. Toen de familie financieel aan de grond dreigde te raken, namen de nazis het kasteel over. Dat de beide zoons van het echtpaar dienst hadden genomen in het Engelse en het vrije Poolse leger, zal bij wijze van strafmaatregel hebben meegespeeld in de overweging om het kasteel te onteigenen. Nadat het kasteel in 1944 onderdeel werd van Projekt Riese, werd het intensief verbouwd. Door het aanbrengen van liften en een nieuw trappenhuis werden de evacuatiemogelijkheden van het kasteel vergroot. Onder het kasteel werden tunnels gegraven en buiten op het terrein werden onder andere waterreservoirs en een waterzuiveringsinstallatie aangelegd.

Hoax?

Na weken van goudtreinkoorts komen Richter en Koper op de Poolse televisie, om nog eens duidelijk te maken dat ze zeker weten dat de trein bestaat. Ze laten daarvoor beelden zien die gemaakt zouden zijn met de GPR. Verder onthullen ze dat de trein niet in een tunnel zou staan, wat tot dan toe werd aangenomen, maar dat het gevaarte in de grond begraven zou zijn.

Na hun televisieoptreden melden de eerste critici zich. De beelden die gemaakt zijn met de GPR, worden door *Hossein Tudeshki*, een expert van de *Clausthal Universiteit*, vergeleken met een goedkope computeranimatie. Ook *Tomasz Samsudin*, van de lokale districtsoverheid, stelt dat niet met zekerheid gezegd kan worden dat er zich daadwerkelijk een trein onder de grond bevindt.

Goudzoekers

Ondanks de eerste kritische kanttekeningen wordt Walbrzych nog altijd overspoeld door goudzoekers vanuit de hele wereld, die maar al te graag een schep in de grond zouden willen zetten om alvast te beginnen met graven. Maar de Poolse overheid is niet van plan om halsoverkop een graafoperatie te beginnen. Toch dringen andere experts erop aan om zo snel mogelijk te beginnen met graven, om op die manier een einde te maken aan de horden goud- en gelukszoekers die nog altijd naar Walbrzych trekken, op zoek naar de legendarische trein.

Nog ander Nazigoud

De verdwenen nazigoudtrein zou niet de enige verdwijning zijn van grote hoeveelheden goud en andere kostbaarheden tijdens het einde van de tweede wereldoorlog. In 1943 werden grote hoeveelheden goud tijdens *Rommels* veldtocht in Afrika geconfisqueerd en vervolgens per schip van *Tunesië* naar *Corsica* vervoerd, waarvandaan het verder verscheept zou worden naar Nazi-Duitsland. Het goud kwam echter nooit in Duitsland aan en het schip is nooit gevonden. Ook het Duitse

schip SS Minden dat van Brazilië naar Duitsland voer zou vol hebben gezeten met goud, maar het zonk ter hoogte van IJsland en is in 2017 door een Brits bedrijf gelokaliseerd, overlegd wordt nog wie de eigenaar van het wrak en inhoud wordt.

Datum aangemaakt

2023/12/30

default watermark